

Joanna Unterschütz

**SYMBOLE I ALEGORIE PRAWA  
W MALARSTWIE**

**(na podstawie wybranych dzieł)**

Elbląg 2014

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU REDAKCYJNEGO WYDAWNICTWA  
PWSZ W ELBLĄGU  
*dr hab. inż. Jerzy Łabanowski*

**RECENZENT**  
*prof. zw. dr hab. Jolanta Jabłońska-Bonca*

REDAKCJA, KOREKTA, SKŁAD KOMPUTEROWY,  
PROJEKT OKŁADKI  
Wydawnictwo Techniczno-Naukowe JAS  
e-mail: jagoda.szczerkowska@gmail.com  
*Jadwiga Szczerkowska*  
*Jerzy Paczyński*

ILUSTRACJA NA OKŁADCE  
*Rafael Santi, Sprawiedliwość*  
(<http://commons.wikimedia.org>)

*WYDANO ZA ZGODĄ REKTORA PWSZ W ELBLĄGU*

© Copyright by PWSZ w Elblągu

**ISBN 978-83-62336-28-9**

---

Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Elblągu  
82-300 Elbląg, ul. Wojska Polskiego 1, tel. 55 629 05 55  
Wydanie I, nakład 120 egz., format B-5

## SPIS TREŚCI

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| WSTĘP .....                                                              | 5   |
| 1. SYMBOLE, ALEGORIE I PRAWO W KULTURZE .....                            | 9   |
| 1.1. Symbol .....                                                        | 9   |
| 1.2. Symbol i alegoria .....                                             | 10  |
| 1.3. Symbole i alegorie w kulturze .....                                 | 13  |
| 1.4. Prawo jako element kultury .....                                    | 16  |
| 1.5. Symbole w prawie .....                                              | 19  |
| 1.6. Rola sztuki w kulturze symbolicznej .....                           | 22  |
| 2. SPRAWIEDLIWOŚĆ I INNE CNOTY .....                                     | 25  |
| 2.1. Sprawiedliwość .....                                                | 25  |
| 2.2. Towarzyszki sprawiedliwości: prawda, roztropność, siła, pokój ..... | 40  |
| 3. SĄD BOSKI, SĄD ZIEMSKI .....                                          | 49  |
| 3.1. Sąd Ostateczny .....                                                | 51  |
| 3.1.1. Sąd Ostateczny Rogiera van der Weydena i Hansa Memlinga .....     | 52  |
| 3.1.2. Sąd Ostateczny Stefana Lochnera i Fra Angelica .....              | 56  |
| 3.1.3. Sąd Ostateczny Hieronima Boscha .....                             | 58  |
| 3.2. Sąd Ziemski .....                                                   | 62  |
| 3.2.1. Król Salomon jako symbol mądrego i sprawiedliwego władcy .....    | 64  |
| 3.2.2. Heretycy i święci przed sądem .....                               | 71  |
| 3.2.3. Więzienia i szubienice .....                                      | 73  |
| 4. WŁADZA I POLITYKA .....                                               | 78  |
| 4.1. Sprawiedliwe i dobre rządy .....                                    | 78  |
| 4.1.1. Sprawiedliwość cesarza Ottona III .....                           | 78  |
| 4.1.2. Ratusz Głównego Miasta w Gdańsku .....                            | 80  |
| 4.1.3. Alegoria dobrych i złych rządów Ambrogio Lorenzettiego .....      | 85  |
| 4.2. Elementy symboliczne w przedstawieniach władców .....               | 92  |
| 4.2.1. Sprawiedliwi władcy .....                                         | 95  |
| 4.3. Polityka .....                                                      | 101 |
| 4.3.1. Drzwi Gnieźnieńskie .....                                         | 103 |
| ZAKOŃCZENIE .....                                                        | 107 |
| BIBLIOGRAFIA .....                                                       | 109 |
| WYKAZ RYCIN .....                                                        | 113 |